

حرفه حسابداری؛ مبارزه با تقلب و فساد

نامه سرگشاده رئیس فدراسیون بین‌المللی حسابداران به عالیجناب پاپ فرانسیس

ترجمه: معصومه امیری

عالیجناب پاپ فرانسیس پس از برگزاری کنگره جهانی حسابداران در سال ۲۰۱۴، از حرفه حسابداری درخواست کرد که نیروی مثبتی در مبارزه علیه تقلب و فساد باشد. از آنجاکه ریاست من بر فدراسیون بین‌المللی حسابداران به‌زودی به پایان خواهد رسید، امروز به عالیجناب نامه‌ای درباره تلاشهای بی‌وقفه‌مان برای پاسخگویی مصمم و نیرومند به درخواست ایشان نوشتم.

عالیجناب؛

شما در حدود دو سال پیش به‌طور خیرخواهانه‌ای، حسابداران حرفه‌ای را که در کنگره جهانی حسابداران در رم شرکت کرده بودند، دعوت کردید تا به‌طور خصوصی مهمان شما در شهر واتیکان باشند. برای من نیز این افتخار بود که به‌عنوان رئیس فدراسیون بین‌المللی حسابداران، فرصت داشته باشم که رهبران حرفه حسابداری از سراسر جهان را به شما معرفی کنم.

از آنجاکه دوره ریاست من بر فدراسیون بین‌المللی حسابداران به‌زودی به پایان می‌رسد، بر آن شدم تا درباره تلاشهای بی‌وقفه‌مان برای پاسخگویی مصمم و نیرومند به درخواست‌تان در مورد افزایش تلاش حرفه جهانی حسابداری برای تبدیل شدن به نیرویی قدرتمند در مبارزه علیه تقلب و فساد، برای شما بنویسم. پیام‌تان اثری شگرف داشت!

شما بیان داشتید که دوره‌های سخت اقتصادی موجب افزایش خطرهای اخلاقی می‌شود:

«سوسه قدرتمندتری مبنی بر دفاع از منافع فردی، بدون نگرانی برای منافع همگانی و بدون بذل توجه به عدالت و قانونمندی وجود دارد. به همین دلیل، از همه و به‌خصوص آنهایی که به حرفه‌ای مشغولند که به عملکرد مناسب زندگی اقتصادی یک دولت مربوط است، درخواست می‌شود تا نقش مثبت و سازنده‌ای را در انجام فعالیتهای روزانه خود ایفا کنند.»

ما چالش شما برای افزایش تلاشهای حرفه حسابداری را دریافتیم و ارج نهادیم. فدراسیون بین‌المللی حسابداران همراه با بیش از ۱۷۵ عضو خود از بیش از ۱۳۰ کشور، برای سالهای زیادی با سخت‌کوشی تلاش کرده تا با فرصتها و هزینه‌های تقلب و فساد مبارزه کند. حسابداران حرفه‌ای که در سازمانهای عضو فدراسیون فعالیت می‌کنند، با توجه به دامنه فعالیت خود در گستره اقتصاد جهانی، دارای موقعیتی منحصر به فرد برای یاری رساندن به این مبارزه هستند. آنها در سازمانهای بخش عمومی و خصوصی، در مؤسسه‌های کوچک و متوسط و در شبکه‌های جهانی بزرگتر، خدمات حسابرسی و مالیاتی ارائه می‌کنند و در دانشگاه‌ها با هدایت تحقیقها و کمک به آموزش استعدادهای نسل بعدی‌مان، فعالیت می‌کنند. مفتخرم گزارش دهم که در پی ملاقات با شما، فدراسیون بین‌المللی حسابداران بر تشدید فعالیتهای حرفه از چند مسیر مختلف که باور داریم اثرگذاری درازمدتی در کاهش عرضه و تقاضای تقلب و فساد خواهد داشت، متمرکز شده

است. این تلاشها بر سه جبهه مهم تمرکز یافته‌اند:

ظرفیت‌سازی

اولین تلاش مهم، تسریع چشم‌انداز درازمدت ما برای افزایش ظرفیت حسابداری حرفه‌ای در کشورهای در حال توسعه بوده است. وجود حرفه‌ای قدرتمند در درون ملتها برای تسهیل شفافیت و پاسخگویی، اعتمادسازی و پشتیبانی از اقتصاد پایدار ضروریست. می‌دانیم که مهارت‌های تحلیلی و قانونی حسابداران حرفه‌ای همراه با دانش چگونگی پیاده‌سازی فرایندهای کنترل داخلی قدرتمند، می‌تواند تفاوتی حقیقی در مبارزه با فعالیتها و وسوسه‌های تقلب و افزایش جریان منابع برای پشتیبانی از رشد اقتصادی ایجاد کند. در این تلاش، فدراسیون بین‌المللی حسابداران، شرکا و روابط راهبردی جدیدی شامل **بخش توسعه بین‌المللی بریتانیا (DFID)**، **بانک جهانی (WB)**، **صندوق بین‌المللی پول (IMF)** و دیگر بانکهای توسعه‌ای را جستجو و ایجاد کرد. مفتخرم گزارش دهم که در پی این شرکتهای جدید، پیشرفت بزرگی در زمینه شناسایی نیازها و پرورش قابلیت‌های حسابداری ملی از طریق همراه ساختن تخصص و رهبری ویژه به‌وسیله سازمانهای حرفه‌ای حسابداری با تجربه از یک سو، با اشتیاق محلی برای یک حرفه قدرتمندتر از سوی دیگر، حاصل شده است. در حال حاضر، این پروژه‌های جدید در غنا، قرقیزستان، نیجریه، رواندا، اوگاندا و زیمبابوه در حال دستیابی به نتایج نویدبخشی هستند.

تقویت راهبری

دومین تلاش مهمی که حرفه در زمینه آن پیشرفت درخور توجهی داشته است، شامل اشتغال بیشتر در- و دفاع از- راهبری قدرتمندتر در همه سازمانهاست. همانطور که می‌دانید، مهم است که بازرسیها و موازنه‌های به‌جا و اثربخشی برای رسیدگی و اجرای سیاستهای ضد رشوه و ضد تقلب، انجام شود.

رونوشتی از فراخوان رسمی ما در سال ۲۰۱۶ برای اقدام از سوی **گروه بیست (G-20)** را به پیوست برایتان ارسال کرده‌ام. این فراخوان که با عنوان «اعتماد و درستکاری» منتشر شد، بر نقشی که راهبری خوب می‌تواند و باید در قلب اقتصاد جهانی ایفا کند، دلالت می‌نماید. فراخوان یادشده پیشنهادها مشخصی درباره این که ملل عضو گروه بیست چگونه می‌توانند اقدامهای بیشتری برای ایجاد رشد پایدار و فراگیر ایفا کنند، ارائه نموده است. افزون بر این، ما برای پشتیبانی از آیین راهبری **سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)** که نسخه تجدیدنظر شده آن در سال ۲۰۱۵ منتشر شد و شامل راهبردهای جدید درباره مقررات هدایت و تقویت کارکردهای حسابرسی داخلی بود، با این سازمان همکاری کردیم. همچنین در نشست وزیران سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در زمینه مبارزه با رشوه‌خواری و تقلب که پیشتر در سال جاری برگزار شد و وکلا و وزیران دادگستری بیش از ۴۰ کشور را گرد هم آورده بود، شرکت کردیم. طی آن نشست، تغییرهایی را که به‌تازگی در آیین اصول اخلاقی برای حسابداران حرفه‌ای اعمال شده و همه حسابداران حرفه‌ای باید آنها را رعایت کنند، مطرح کردیم. این اصلاحات چارچوبی پیشرفته برای کمک به حسابداران فراهم می‌آورد تا زمانی که با موقعیتهای چالش برانگیزی مانند فعالیت‌های بالقوه فریب‌آمیز و فاسد روبرو می‌شوند، از این چارچوب کمک بگیرند. ما همچنین فراخوانی برای یکنواختی بیشتر و اجرایی کردن حفاظت از دیده‌بانان در سراسر جهان دادیم- آنهایی که می‌خواهند کار درست انجام بدهند و اقدامهای غلط را گزارش کنند، باید بتوانند بدون ترس از اقدامهای تلافی‌جویانه، گزارش خود را ارائه کنند.

حسابداری بخش عمومی

سومین حوزه مهم، که اقدامهایمان برای مبارزه با تقلب و فساد را در زمینه آن تشدید کرده‌ایم، مبارزه قدرتمند برای توسعه اطلاعات شفافتر و کاملتر از سوی دولتها شامل استفاده از **استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSAS)** بوده است. از آنجا که هر ساله حجم انبوهی از وجه نقد در بخش عمومی جریان می‌یابد، ضروریست که دولتهای جهان آن دسته از رویه‌های حسابداری را به‌کارگیرند که ضامن شفافیت و پاسخگویی بوده و اطلاعاتی کامل و صحیح برای تصمیم‌گیری عاقلانه درباره مخارج

فراهم کند. فدراسیون بین‌المللی حسابداران در قالب این برنامه، ائتلافی متشکل از سازمانهای جهانی با عنوان «پاسخگویی؛ اکنون» تشکیل داد که این سازمانها برای تشویق فعالانه و تسهیل به‌کارگیری و پیاده‌سازی حسابداری و بودجه‌بندی تعهدی و استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی در بخش عمومی همراه با یکدیگر فعالیت می‌کنند. ما طی دو سال گذشته، برنامه‌های مهمی از «پاسخگویی؛ اکنون» را در آفریقا، خاورمیانه و کارائیب برگزار کردیم و با صدها تصمیم‌گیرنده ارشد بخش عمومی به تعامل پرداختیم. ما ابتکار واتیکان در به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی به رهبری شما را تحسین کردیم. با این‌که دفتر شما پیچیدگی این گذار را تصدیق کرده، اما اهمیت ایجاد یک بنای قدرتمند برای منافع آینده را نشان دادید. این شامل تسهیل تصمیم‌گیری بهتر، خدمات قدرتمندتر و پایدارتر، شفافیت بیشتر، کاهش خطر فساد و تقلب و پاسخگویی بیشتر نسبت به همه حوزه‌ها و ذینفعان مهم است.

در پایان، همانطور که گزارشی درباره تلاشهای افزوده و پیشرفت در مبارزه با تقلب و فساد طی دو سال گذشته می‌نویسم، می‌دانیم که به‌تنهایی نمی‌توانیم در این مبارزه پیروز شویم. همچنان که اشاره کردید، همه باید نقشی مثبت و سازنده ایفا کنیم. یک نیاز واقعی برای تشریک مساعی با دیگر سازمانها وجود دارد تا پیشرفت معنی‌داری حاصل کنیم و سریعتر به نتایج موردنظر دست یابیم. مبارزه با این مشکل به جدیت و اقدام هماهنگ‌شده بین همه نهادهای جوامع شهری: عمومی، خصوصی، غیرانتفاعی و البته معنوی نیاز دارد.

در همین زمینه و با یادآوری تأکیدتان بر خواسته مشترکمان مبنی بر خدمت به منفعت همگانی در پیام شما، باور داریم که صدایتان می‌تواند در حمایت از دو مجموعه اصلاحات مشخص تأثیرگذار باشد. امیدواریم در این فراخوان به ما بپیوندید:

- ۱- حسابداری سختگیرانه‌تر و شفافتر از سوی همه دولتها در سراسر جهان؛ و
 - ۲- اقدام بین‌المللی هماهنگ‌شده برای پیاده‌سازی حفاظت محکمتر از دیده‌بانان برای همه شهروندان.
- افزون بر این، از هرگونه اندرز یا اصول راهنما که به صلاحدید شما می‌تواند برای عمق بخشیدن به خواسته مشترکمان در غلبه بر این مشکل جهانی مفید باشد، استقبال می‌کنیم.

خدمت به منافع همگانی در قلب مأموریت فدراسیون بین‌المللی حسابداران جای دارد و مبارزه با تقلب و فساد به‌طور روشن، مسئله‌ای مربوط به منافع همگانی است که حرفه ما می‌تواند در این زمینه مهارتها و تخصص ارزشمندی فراهم کند. در حدود ۳ میلیون حسابدار که در سازمانهای عضو فدراسیون شاغل هستند، می‌توانند یک نیروی جهانی مثبت در این مبارزه باشند. ما متعهد می‌شویم که به فعالیت کوشا در این زمینه ادامه دهیم و کوشش می‌کنیم که از انتظارات اصلی شما در چالشی که برایمان مطرح کردید، فراتر برویم.

از طرف حرفه جهانی حسابداری از شما برای شجاعت و رهبری در مبارزه برای پاک کردن جامعه از تقلب و فساد که زیانهای بسیاری دارد و برای همه تلاشهای شخص شما برای برانگیختن حداکثری به‌منظور دستیابی به کیفیت بهتری از زندگی و امید برای نسل آینده، تشکر می‌کنم.

ارادتمند شما،

اولیویا افکرتلی، حسابدار رسمی، حسابدار مدیریت رسمی جهانی

رئیس فدراسیون بین‌المللی حسابداران

منبع:

Kirtley O.F., The Accountancy Profession: Fighting Fraud and Corruption, Open Letter to His Holiness Pope Francis, www.ifac.org, 2016

